

жави, планети врешті-решт, не тільки сукупністю знань, які будуть корисними в професійній діяльності, а й формування духовного потенціалу молодій людині, виховання особистості, орієнтованої на високі загальнолюдські цінності, а не на цінності суспільства споживання. А організація навчально-виховного процесу студентів-правників на ґрунті засвоєння цінності права має стати сьогодні головним напрямом у формуванні особистості, духовного світу і духовної культури майбутніх юристів.

С. І. Наконечний, канд. екон. наук, проф.,
Т. С. Наконечний, канд. екон. наук,
С. С. Савіна, канд. екон. наук, доц.,
С. А. Нужна, аспірант,
кафедра економіко-математичних методів

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ АПК»

В агропромислових економічних системах активно розвиваються ринкові відносини, формується відповідна інфраструктура. Значно активізувалось підприємництво, а також конкурентні відносини. Створено середовище підвищеної конфліктності, виробництво розвивається в умовах невизначеності, що призводить до виникнення економічного ризику. В останні роки вивченню цього системного показника приділяється значна увага, тому відповідну дисципліну включено у навчальний план спеціальності 6107/1. Дана дисципліна, використовуючи загальну економічну теорію, системний аналіз, економіко-математичні методи і моделі, має власну методологію та нагромадила потужний і гнучкий інструментарій, що широко використовується у практиці планування агропромислових формувань. Тому студенти повинні розуміти, що процес прийняття рішень обов'язково потребує оцінки економічного ризику.

Студент, перш за все, повинен розуміти, що безризикових ситуацій практично не існує. На економічні процеси агропромислових формувань впливає низка некерованих чинників, зокрема, погодні умови, ціни на сільськогосподарську продукцію, техніку, мінеральні добрива, засоби захисту рослин тощо.

Отже, агропромислові формування функціонують і розвиваються в умовах невизначеності, конфліктності, багатокритеріаль-

ності, що не дає можливості здійснення точних прогнозів, необхідних для прийняття рішень.

По-друге, студент повинен глибоко розуміти, що економічний ризик — це об'єктивно-суб'єктивна категорія, тобто суб'єкт (особа або колектив) відповідає за прийняття рішення.

По-третє, агропромислові формування, в тому числі сільське господарство, є досить складними економічними системами, управління якими в значній мірі ускладнюється щорічною зміною природних (погодних) умов, соціально-політичної ситуації. Необхідність мати справу з біологічними процесами вирощування сільськогосподарських рослин і тварин на порядок, порівняно з промисловим виробництвом, ускладнює процеси управління такими системами.

По-четверте, чим складнішим і невизначеним є соціально-економічне середовище, тим більш нагальною є необхідність урахування ризику, побудова й удосконалення інструментарію його аналізу, моделювання і прогнозування.

По-п'яте, вивчення основ сучасної ризикології сприяє усвідомленню глибокого розуміння суті економічних явищ і процесів, формуванню гнучкого професійного мислення, вміння приймати рішення в умовах невизначеності.

По-шосте, для оцінки економічних ризиків агропромислових формувань необхідно побудувати відповідні економіко-математичні моделі, які, як правило, є стохастичними, великої розмірності, що значно ускладнює їх реалізацію на ЕОМ.

По-сьоме, реалізація таких економіко-математичних моделей на ЕОМ можлива, якщо функції розподілу ймовірностей представити в табличному вигляді. Наприклад, нехай маємо Θ ($\theta = 1, 2, \dots, \Theta$) погодних станів, а також відповідні ймовірності $p(\theta)$

Я. І. Невмержицький, старш. викл.,
кафедра фінансів підприємств

ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРИКЛАДНИХ ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН

Інтенсифікація суспільного життя, прискорення інновацій у сфері фінансових технологій висуває нові вимоги до формування професійних компетенцій сучасного фінансиста. Остання формує